

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Conseqventibvs Pertexens, Quae post beatum S. Xauerij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

56. Brachmanes insignis co[n]uertitur Bazaini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

quoque lachrimas cieret : ipso igitur quo venerat die, sacro Fonte sub noctem lustratus, postridie mane, absque alia agrotatione, vno defectæ naturæ exitu viuere desit, haud paulo maiori gaudio scælicitatis inuendæ, quàm tristitia mortalitatis exuendæ.

56.
Brachmanes
insignis cõ-
ueritur Ba-
zaini.

Tanæ trium annorum labore ad sex millia ethnicorum ex aquis vitalibus extirere, Bazaini, & vicinis ex pagis, quotannis aliquot infidelium centena, tametsi ob populum ex pessimis Indiæ concretum sectis, soli malignitas plus patientiæ colonis, quàm animarum protulerit. Sed fuit annus 1365. longe aliis memorabilior, haud tam baptismi solennibus quo in tiati magnifice septigennti, quàm aliquorum ex iis præstantia vt quos magna vel inter nobiles claritas, vel inter Brachmanes dignitas conspicuos fecerat : eorum vnus æmulatione vel auctoritate tanquam hamo, capti sunt à Deo reliqui: erat is prouectæ senectutis, specie venerandus, ordine inter Brachmanes Iogus, Procunocius nomine, in Philosophicis, mathesi, & astrologicis egregie doctus, legis vero suæ peritia tantus, vt nec parem haberet, nec secundum. Ad hæc illi vitæ ratio omnis dura & austera, vile corporis tegmen, & asperum, continuata ieiunia, rarus in publicum processus, noctes meditando peruigiles, his partibus sanctitatis fama, sic obseruabatur vt cui obrigisset pedes eius lauare, & de illuvie aliquid glutire beatum se crederet. Quare consulebatur vndequaque à Brachmanis & Ioguis, de quæstionis sectarum præsertim & ritibus, de vita in melius vertenda, perficiendaque ex eius virtute: ipse omnibus ex æquo satisfacere responsis idoneis nisi quod Brachmanis consueuerat per discipulum suum illa dare; Ioguos obscuris apud se conclusos cubiculis exercere proluxa contemplatione, sui que afflictatione durissima: illine ipsi postea prodire velut piacularibus recocti flammis, omnis maculæ expertes, ne vllius quidem iam pœnæ rei, quam alioqui fuerant post mortem luituri. Nostris Bazaini Patribus dolebat vehementer eiusmodi hominis cœcitas, tam multos excæcans, ducensque in mortem præcipites, cui si mentem afflasset radius eius lucis quam pater luminum iis infundit quos propitiis oculis intuetur, quanta foret in vno, & quam numerosa multorum victoria? quam multos secum saltem non perderet. Postquam igitur sua de Brachmane vota, ipsumque diuini Spiritus gratiæ suauissimæ ac potentissimæ Brachmanem miserum commendassent, cœpere hominẽ variis petitionibus vbi tulisset occasio adoriri, disputando, ratiocinando, stringendo, prout videretur excepturus eas libentius, & iis facilius cessurus; & audiebat principio ex placiditate congenita non ægrè, deinde perlibenter, & cum animi voluptate, vt enim magis ignorantia, quam mentis prauitate idcirco à bono exerrarat, quodd verum non cerneret, iam veri aspectu, sibi quidem relecti ad lumen insitæ rationis, sed multo splendidius ad sapientiæ æternæ radios, miris gaudiis affluebat, donec secum tandem, & cum Patribus, tam diu altercari pertæsus, nec remoram nactus vt cumque probabilem qua diuinos impul

impulsus retardaret. Vero denique manus dedit & esse oprauit Christianus : solum officiebat huic voto arcanus quidam & timidus pudor quem illi fingebat vafes hostis de sermonibus quos esset de se vbique gentium populis daturus, Procunioium post tantum ætatis, literarum, virtutis, laborum, ex summo legis interprete, & Sanctimoniam exemplari; ex magistro Brachmanum & Iogorum supremo, decreuisset in humilem Christianorum discipulum, & tironem: profiteri se hucusque senectutis, & errasse semper, & induxisse alios in errorem: quicquid eatenus vel ipse didicisset, vel docuisset eiurare: sed hoc item Deus cum laqueo absoluit, viamque monstrauit, qua generosum Sanctumque propositum tam solerter in opus conferret vt ei de fama nihil detraheretur; ita domum se nostram recepit, de mysterijs sacris quæ nondum satis cognouerat accuratius edocendus. Sparsa per urbem facti notitia, conuolare ad illum Brachmanes, & Iogui, stupere, rogare vnde? quo? tam inopinata mutatio? quos ipse solidis rationibus dum sedat, luce collustrat ita euidenti, vt paucis diebus, vltra quinquaginta Christo pepererit, & erudiendos Patribus dederit, & hi similiter disciplina imbuti Christiana, nondum rude donati tyrones, iam magisterio, fungerentur, & fora suis ad populum concionibus impleant. Quapropter cæteri qui tot ad radios cæcutire nihilominus obstinabant, aiebant, sedes sibi necessariò mutandas, & eò migrandum, vbi parum versaretur nemo, fore alioqui, vt ferre vim tantam diu non valerent, sed cogerentur, & ipsi Christo accedere. His certaminibus subacta magno numero multitudo, & Christianis exulta principiis, ipso Procunio Brachmane signifero, ad sacros Fontes admissa est, exussosque veteri homine, in nouam rediit creaturam: lustrationis pompam eo plausu, iisque lætitijs ornauit, vniuersa Christianitas Bazaini, quales nunquam antea in vsum venerant: suppeditatæ vestes pretiosæ neophytis egentioribus, alius duobus, tribus alius suo sumptu illas emere voluit, fuit qui octo & nouem eadem elegantia vestiuit. Princeps omnium Brachmanes ex nominalibus Henrici nomen tulit, & meriti nomine id affectus est, vt in communem virtutis egregiè typum vita illi diutius profferretur. Lethali enim paulum à baptismo ex ægritudine dum iacet matrona se illi per visum obiicit regia maiestate, & puro aspersum liquore, repente perlanat, monens esse hanc aquam, quam nostri Sacerdotes suis precibus sacrarent, in vsum adhiberent fideles: eam magni faceret, & intelligeret non minus animo ad salutem, quam corpori ad valetudinem prodesset: hæc ipse narratum Patribus, die eodem venit futurus ipsemet, valetudinis receptæ testis, & aquæ illius vasculum ab iis rogauit. Fuit hic alter inflicus à Patribus capitalis ictus Bazainensi idololatriæ.

Paucis retro annis debilitata fuerat ab iisdem grauissimo vulnere: inter sacrilegos eius ritus, obseruabatur vnus maximè solennis, haud quidem splendore apparatus, sed credulitate miserorum, veniam sibi

57.
Iubilens
ethnicorum
qualis.

Gg 2 omnium